

POSUDEK

oponenta diplomové práce na diplomovou práci studentky Alexandry Rulcové na téma:

Ukládání a výkon ochranného léčení

Autorka si zvolila pro svoji diplomovou práci klasické téma, jehož aktuálnost je však mimo jiné dána poměrně nedávno zavedeným obdobným, ale přísnějším ochranným opatřením – zabezpečovací detencí. Očekával jsem proto, že se ve své práci zaměří na porovnání podmínek pro uložení a výkon obou těchto ochranných opatření a prostupností mezi nimi.

Diplomová práce obsahuje Úvod, dalších sedm kapitol (většinou dále členěných na subkapitoly a oddíly) a Závěr.

V první kapitole autorka zajímavým způsobem vysvětluje důvod výběru tématu, zvolené pojetí (trestněprávní i kriminologické), strukturu práce i své „osobní zkušenosti“ s tímto druhem ochranného opatření. Výrazným kladem její práce je, že sama navštívila významná zdravotnická zařízení v nichž je ochranné léčení vykonáváno a diskutovala o něm s jednou z nejuznávanějších autorit v České republice v oblasti výkonu protialkoholního ochranného léčení. Nelze opomenout, že její diplomová práce o 61 stranách obsahuje několik příloh o ukládání a výkonu ochranného léčení nejen v České republice, nýbrž i v Nizozemsku.

V další - druhé kapitole – autorka vymezuje místo ochranného léčení mezi ostatními ochrannými opatřeními a uvádí i typy ochranných léčení. Všímá si rozdílu mezi trestním zákoníkem (dualismus) a zákonem o soudnictví ve věcech mládeže (monismus) trestněprávních sankcí. Tato kapitola obsahuje též výčet a základní účel všech ochranných opatření podle současného trestního hmotného práva, včetně těch, která jsou ukládána mladistvým a dětem mladším 15 let.

Třetí kapitola je kapitolou historickou, v níž autorka analyzuje zejména právní úpravu ochranného léčení platnou na našem území v době po 1. světové válce a poté v období po roce 1948 až do současné doby. V závěru této kapitoly podává přehled současných právních předpisů (zákonných i podzákonných), jež upravují ukládání a výkon tohoto ochranného opatření.

Následující kapitola je věnována kriminologickým i trestněprávním aspektům ochranného léčení včetně výkladu klíčových právních pojmů, jako je „nepříčetnost“, „zmenšená příčetnost“ a „duševní porucha“. Při analýze ochranného léčení protialkoholního správně rozlišuje mezi typy závislosti na alkoholu a vývojovými fázemi této závislosti (str. 26).

Jádro práce tvoří kapitola pátá – Ukládání ochranného léčení a kapitola šestá – Výkon ochranného léčení. V kapitole páté poněkud postrádám podrobnější výklad, kdy je orgánem činným v trestním řízení přibírán jeden znalec k vyšetření duševního stavu obviněného, kdy dva znalci, kdy kromě psychiatra je přibrán i sexuolog či psycholog, kdy je opatřován posudek znaleckého ústavu a jak se provádí znalecký posudek jako důkaz v řízení před soudem. Také příliš nerozumím tvrzení na str. 39, že předseda senátu vydá opatření o přibrání

znalce, když hned na následující straně se uvádí, že v případě nepřičetnosti pachatele rozhodne o zastavení trestního stíhání státní zástupce. Autorka zřejmě v tomto ohledu směřuje přípravné řízení a řízení před soudem. Kromě bližšího vysvětlení této otázky by se měla při obhajobě zaměřit i na důvody pro uložení ochranného léčení na straně jedné a důvody pro uložení zabezpečovací detence na straně druhé.

V jinak kvalitně zpracované 6. kapitole o výkonu ochranného léčení postrádám bližší rozbor přeměny ochranného léčení ústavního na ambulantní a na zabezpečovací detenci, a naopak.

K sedmé kapitole, jejímž obsahem je komparace naší právní úpravy s právní úpravou v Nizozemsku, nemám výhrad.

Osmá kapitola je poněkud specifická neboť je věnována kazuistice (byť poměrně stručné), tj. s poznatky autorky z návštěvy hlavního líčení, v němž bylo uloženo obviněnému ochranné léčení, jejími zkušenostmi s návštěvou věznice, v níž se nachází oddělení pro výkon ochranného léčení, s návštěvou protialkoholní léčebny i poznatky získané při rozhovoru s primářem této léčebny.

Závěrečná kapitola představuje poměrně stručné shrnutí předložené diplomové práce.

Diplomová práce je opřena o bohatou odbornou literaturu (méně již o judikaturu), je logicky správně členěna a na přiměřené výši je i její systematika a stylistická a gramatická úroveň.

S ohledem na výše uvedené klady i nedostatky diplomové práce ji předběžně hodnotím druhým až třetím klasifikačním stupněm. Při obhajobě by se měla diplomantka zaměřit na srovnání ochranného léčení a zabezpečovací detence, prostupnost mezi nimi, a z procesního hlediska i na opatření znaleckého posudku o duševním stavu obviněného a jeho provedení jako důkazu v řízení před soudem.

V Plzni dne 19.8.2013

JUDr. Jindřich F a s t n e r
oponent diplomové práce

